

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΕΚΤΥΠΟΥΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Εκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Κ. Μητροπούλου, Σ. Βωβιτῆ, Γ. Μοσχάκη, Γ. Ν. Χατζιδάκι καὶ Ι. Μ. Δαμβέργη διευθύνοντος.

Η ΔΥΣΦΗΜΗΣΙΣ

Δέν εἶναι ὁ φόδος τῆς ἀπωλείας μιᾶς ἢ δύο ψυχῶν κατὰ δεκαετίαν, ὁ ἐπαναφέρων πρὸ ἡμῶν τὸ ζήτημα τῶν οἰκτρῶν ἐκείνων μεταπρατῶν καὶ ἐκδιαστῶν τῶν παιδικῶν συνειδήσεων, οἵτινες ἀγοράζοντες αὐτάς ἀντὶ μεγάλων τιμῶν τὰς πωλοῦσιν ἔπειτα εἰς ἔτι μεγαλειτέρας.

Αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἐξασκουμένη ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς χώραις προσηλυτιστικὴ ἐργασία οὐδεμίαν θὰ ἐνέπνεεν ἡμῖν ἀνησυχίαν, ἂν ἐπρόκειτο μόνον περὶ τῶν θετικῶν αὐτῆς ἀποκτημάτων. Ἀλλ' εἶπομεν ἤδη, ὅτι συνεχίζουσα ἐντὸς τῶν ἑλληνικῶν ψυχῶν, παραδόσεις βανδάλους, ἀρκεῖται καὶ εἰς ἀρνητικὰ ἀποκτήματα· συντρίβει ὅ,τι ἐν αὐταῖς ἀδυνατεῖ νὰ λεηλατήσῃ· πυρπολεῖ ὅ,τι ἀδυνατεῖ ν' ἀποκομίσῃ.

Ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλους λόγους δέον νὰ ἴσταιται προσεκτικὴ καὶ τεθωρακισμένη ἀπέναντι τῶν αὐθαδῶν καὶ ἀγνωμόνων, ὅσῳ καὶ ἀκάρδων τούτων ἐχθρῶν, ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία, καὶ ν' ἀντιτάσῃ οὐχὶ λόγους κακῶς ἐννοουμένης ἀνεξιθρησκείας—προκειμένου περὶ καταφώρου προσηλυτισμοῦ, ἐξασκουμένου μάλιστα ἐπὶ ἀνηλίκων,—ἀλλ' ἄμυναν ἀγρυπνον καὶ ἀκράδαντον.

Αὐτὴ ἡ ὑπαρξὶς ἀποστόλων, δῆθεν, τοῦ χριστιανικοῦ φωτός, ἐν ταῖς χώραις, ἐξ ὧν ἀρχήθεν τοῦτο ἔλαμψε καὶ διεχύθη καὶ ἀνέσπερον διατηρεῖται, καὶ αὐταὶ αἱ κολοσιαῖαι δαπάναι πρὸς διατήρησιν πολυτελῶν ἰδρυμάτων καὶ ἱεροδιδασκαλείων καὶ σχολικῶν μοναστηρίων καὶ αἰθουσῶν κηρυγμάτων, εἶναι στυγερά δυσφήμισις κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος, χαρακτηριζομένης ὡς χώρας ἀγρίας ἤδη καὶ ἀφωτίστου καὶ ἀδεσπότης πνευματικῶς καὶ εἰδωολάτριδος.

Αὐτὰ δὲ τὰ διαβιβαζόμενα εἰς τὰς ἑδρας τῶν Λατίνων καὶ Ἀμερικανῶν προσηλυτιστῶν ἱκανοποιητικὰ δῆθεν ἀποτελέσματα τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἱκανοποιητικὰ ἢ καὶ ἔτι πλέον, πρὸς δικαιολογίαν καὶ αὐξησιν δαπανῶν, εἶναι καὶ δυσφήμισις καὶ συκοφαντία ἐλεεινὴ κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ χαρακτῆρος, κατὰ τῶν ἑλληνικῶν παραδόσεων, κατὰ τῆς ἑλληνικῆς φιλοτιμίας.

Συνένοχοι τῆς συκοφαντίας καὶ τῆς δυσφήμισης ταύτης κατὰ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτῆρος ἀποβαίνουσιν, ἐκ πλάνης μᾶλλον ἢ ἐκ πωρώσεως, οἱ ἐλαφρὰ τῇ συνειδήσει ἐμπιστευόμενοι τὰ τέχνα αὐτῶν εἰς ἑτερόδοξα θρησκευτικὰ σχολεῖα πρὸς ἐκπαίδευσιν.

Ἀλλ' ἔστι καὶ δι' αὐτοὺς δίκης ὀφθαλμός.

Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ ἴδωσι καὶ οὗτοι, ὅπως εἶδον καὶ τόσοι ἄλλοι μέχρι τοῦδε, ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις αὕτη ἀντὶ νὰ στηρίξῃ ἀνασκάπτει θεμέλια οἰκῶν καὶ πληροὶ ἔρειπῳ τὰς ψυχάς.

Τὰς ψυχὰς τῶν τέκνων τῶν.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ Τετάρτη

(Λουκ. η'. 5—15).

Κείμενον.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν¹ ταύτην. Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι τὸν σπόρον αὐτοῦ.² Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτόν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν,³ καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγον αὐτό· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν⁴ καὶ φυὲν⁵ ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἱκμάδα· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἀκανθαὶ⁶ ἀπέπνιξαν αὐτό· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ἐπρωτῶν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· Τίς εἴη⁷ ἡ παραβολὴ αὕτη; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑμῖν δέδοται γινῶναι⁸ τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ⁹ τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν¹⁰. Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή·¹¹ ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσιν οἱ ἀκούοντες, εἴτα ἔρχεται ὁ διάβολος, καὶ αἶρει¹² τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας, οἱ, ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι,¹³ καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται.¹⁴ Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούοντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι¹⁵ συμπνίγονται, καὶ οὐ τελεσφοροῦσι.¹⁶ Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, αὐτοὶ εἰσιν, οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ. Ταῦτα λέγων, ἐφώνει· Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.¹⁷

Σημειώσεις

¹) Τὴν παραβολὴν ταύτην· Παραβολή εἶναι ἀλληγορικὴ διήγησις, διὰ τῆς ὁποίας ἄλλα λέγομεν καὶ ἄλλο νοοῦμεν· Ἐλάλει συνήθως διὰ παραβολῶν ὁ Ἰησοῦς, διότι οὕτω ὁ λαὸς εὐκολότερον ἠδύνατο νὰ νοήσῃ αὐτόν καὶ νὰ προσέχῃ εἰς τὴν διδασκαλίαν του· ²) Τὸν σπόρον αὐτοῦ· ὁ σπείρων ἐνταῦθα εἶναι ὁ Χριστός, σπόρος ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ γῆ οἱ ἄνθρωποι, ³) Παρὰ τὴν ὁδόν· ὁδὸς εἶναι γῆ ἀκαλλιέργητος καὶ σκληρὰ· ⁴) Ἐπὶ τὴν πέτραν· μέρος πετρῶδες· ⁵) Φυὲν· ἀφ' οὗ ἐφύτρωσε· ⁶) Συμφυεῖσαι αἱ ἀκανθαὶ· φυτρώσασαι αἱ ἀκανθαὶ μαζί με τὸν σπόρον· ⁷) Τίς εἴη· τί σημαίνει ἡ παραβολὴ αὕτη; ⁸) Ὑμῖν δέδοται· σὺς οἱ μαθηταὶ μου δύνάσθε νὰ νοήτε ἀνευ παραβολῶν τὴν διδασκαλίαν μου, οἱ ἄλλοι ὅμως δὲν δύνανται, καὶ διὰ τοῦτο λαλῶ πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβολῶν· ⁹) Τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· εἶναι αἱ θρησκευτικαὶ ἀλήθειαι αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἄγνωστοι πρὸ Χριστοῦ καὶ τὰς ὁποίας πρῶτος ὁ Χριστὸς ἐφανερώσεν εἰς τὸν κόσμον· εἶναι ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία ἐν γενεῇ, ¹⁰) Μὴ συνιῶσιν· μὴ ἐννοῶσιν· ἦτοι λαλῶ πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβολῶν, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἐνόουν τὴν διδασκαλίαν μου· ¹¹) Ἔστι δὲ ἡ παραβολή· ἦτοι αὕτη εἶναι ἡ ἐννοια τῆς παραβολῆς· ¹²) Αἶρει· ἀφαιρεῖ· ¹³) Πρὸς καιρὸν πιστεύουσι· πιστεύουσι δι' ὀλίγον χρόνον· ¹⁴) Αφίστανται· ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὸν θεῖον λόγον· ¹⁵) Πορευόμενοι· κυριευόμενοι ὑπὸ τῶν ὑλικῶν φροντίδων καὶ ἀπολαύσεων· ¹⁶) Οὐ τελεσφοροῦσιν· δὲν καρποφοροῦσι· ¹⁷) Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἢ κουνέτω· διὰ τῶν λέξεων τούτων ὁ Χριστὸς θέλει νὰ διεγείρῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἀκροατῶν του.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Εν τῇ προκειμένῃ παραβολῇ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν παραβάλλει τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν πρὸς σπόρον· διότι καθὼς ὁ σπόρος, ὅταν ριθῇ εἰς τὴν γῆν, ἔχει τὴν δύναμιν νὰ φέρῃ καρπὸν, οὕτω καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἔχει τὴν δύναμιν, ὅταν ριθῇ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, νὰ φέρῃ καρπὸν, νὰ ὁδηγῇ εἰς ἔργα ἀγαθὰ. Καὶ ἡ ἱστορία καὶ ἡ καθ' ἑκάστην πείρα μαρτυροῦσιν, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι τῶ ὄντι δύναμις Θεοῦ, ὅτι ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία καὶ ἔφερε καὶ φέρει μεγάλα καὶ σωτήρια ἀποτελέσματα εἰς τὸν κόσμον. Εἰς τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν ὀφείλεται ἡ κατάργησις τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τῆς ἀπειρίας λατρείας τοῦ θεοῦ, ἡ διάδοσις τῆς πίστεως εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ τῆς λογικῆς καὶ πνευματικῆς αὐτοῦ λατρείας· εἰς τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν ὀφείλεται ἡ ἀνύψωσις τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ οἴκου, ἡ κατάργησις τῆς δουλείας, ἡ ἐξάπλωσις τῆς φιλανθρωπίας, ἡ ἐξημέρωσις τῶν ἡθῶν, ἐνὶ λόγῳ ὁ ἀληθὴς πολιτισμός. Ἀλλὰ καθὼς ὁ σπόρος βλαστάνει καὶ καρποφορεῖ, ὅταν ἡ γῆ, εἰς τὴν ὁποίαν ρίπτεται, εἶναι ἀγαθὴ, οὕτω καὶ ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία τότε φέρει καρπὸν, τότε ὁδηγεῖ εἰς ἔργα καλὰ, ὅταν ἡ καρδία, εἰς τὴν ὁποίαν ρίπτεται, εἶναι ἀγαθὴ, δέχεται αὐτὰ μὲ ἀγαθὴν διάθεσιν. Εἶναι δύναμις θεία τὸ Εὐαγγέλιον, τὰ ἀποτελέσματα ὧν αὐτοῦ ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς ἐλευθέρως θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου· διότι ὁ ἀνθρώπος εἶναι ὃν ἐλεύθερον ἐξ αὐτοῦ δ' ἐξαρτᾶται ν' ἀποδεχθῇ ἢ νὰ μὴ ἀποδεχθῇ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία δὲν ἐπενεργεῖ, ἂν δὲν ῥίψῃ βαθεῖας ρίζας εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν. Ὁ σπόρος ἔχει ἀνάγκη γῆς, ἵνα καρποφορήσῃ, τὸ Εὐαγγέλιον ἔχει ἀνάγκη τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἵνα ὁδηγήσῃ εἰς ἔργα καλὰ. Τὰ ἀποτελέσματα λοιπὸν τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας εἶναι διάφορα ἀναλόγως τῶν διαφόρων διαθέσεων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀκούουσιν αὐτήν. Διὰ τοῦτο ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐν τῇ προκειμένῃ παραβολῇ διακρίνει τοὺς ἀκούοντες τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν εἰς τέσσαρας τάξεις.

Πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀκούουσι τοῦ θεοῦ λόγου ἀλλὰ δὲν δέχονται αὐτόν, διότι ἡ κακία καὶ τὰ πάθη ἀπεσκήρυναν τὴν καρδίαν των καὶ δὲν ἀφίνουσι τὸν θεῖον λόγον νὰ διεισδύσῃ εἰς αὐτήν. Καὶ τῶ ὄντι, ὅταν τὰ πάθη κυριεύσωσι τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, ὁ ἀνθρώπος δὲν εἶναι πλέον κύριος ἑαυτοῦ, δὲν εἶναι ἐλεύθερος νὰ πράξῃ ὅ, τι θέλει, ὅ, τι ἡ συνείδησις καὶ τὸ λογικὸν ὑπαγορεύουσιν εἰς αὐτόν· ἀκούει μόνον τὴν φωνὴν τῶν παθῶν αὐτοῦ, κωφεύει δὲ εἰς τὸν θεῖον λόγον, καὶ καθίσταται ἀνίκανος εἰς πᾶν ὑψηλὸν καὶ εὐγενές. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν, ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι δὲν εἶναι βεβαίως οἱ εὐτυχέστεροι.

Ἄλλοι ἄνθρωποι ἀκούουσι τὸν θεῖον λόγον καὶ δέχονται αὐτόν μετὰ χαρᾶς, ἀλλὰ δὲν ρίπτει βαθεῖας ρίζας εἰς τὴν καρδίαν, καὶ διὰ τοῦτο οἱ πειρασμοὶ καὶ αἱ δοκιμασίαι τοῦ βίου καταστρέφουσι τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ λόγου καὶ καθιστῶσιν αὐτὸν ἄκαρπον· «οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται». Ναί, μόνον ὅταν ἡ πίστις εἶναι εἰλικρινὴς καὶ ζῶσα δύναται ὁ ἀνθρώπος νὰ παλαίῃ νικηφόρως κατὰ τῶν δοκιμασιῶν καὶ τῶν θλίψεων τοῦ βίου· ὅταν τουναντίον ἡ πίστις δὲν εἶναι εἰλικρινὴς καὶ ζῶσα, δὲν ἔχῃ βαθεῖας ρίζας εἰς τὴν καρδίαν, ὁ ἀνθρώπος δὲν δύναται νὰ ὑπομείνῃ τὰς δοκιμασίας καὶ θλίψεις τοῦ βίου, νικάται ὑπὸ τοῦ κακοῦ καὶ παραδίδεται ἐν τέλει εἰς τὴν διάκρισιν τῶν παθῶν αὐτοῦ. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν, πόσον ζημιούται ὁ ἀνθρώπος, ὅταν ἡ πίστις δὲν ἔχῃ βαθεῖας ρίζας εἰς τὴν καρδίαν του.

Ἄλλοι ἄνθρωποι ἀκούουσι τὸν θεῖον λόγον, ἀλλ' αἱ ὑλ-

καὶ φροντίδες καὶ ἀπολαύσεις, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι παραδεδωμένοι, καταπνίγουσι τὸν θεῖον λόγον καὶ δὲν ἀφίνουσιν αὐτόν νὰ καρποφορήσῃ· ὅταν ὁ ἀνθρώπος ἀφοσιωθῇ ὅλος εἰς τὰς ὑλικὰς φροντίδας καὶ μόνον περὶ αὐτῶν σκέπτεται, ὅταν ὡς σκοπὸν τοῦ βίου του ἔχῃ τὰς ὑλικὰς ἀπολαύσεις, ἐπόμενον εἶναι ν' ἀδιαφορῇ πρὸς πᾶν ἀνώτερον καὶ εὐγενέστερον, νὰ ἔχῃ ὅλας τὰς ἐλπίδας ἀναθεθεμένους εἰς τὴν ὕλην, νὰ κωφεύῃ εἰς τὴν φωνὴν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἀρετῆς, νὰ εἶναι δ' ἔτοιμος νὰ διαπράξῃ πᾶν ἄδικον καὶ ἀνόσιον, ἀρκεῖ νὰ εἶναι βεβαίως ὅτι θὰ διαφύγῃ τὴν τιμωρίαν· εἰς τοὺς τοιοῦτους ἀνθρώπους εὐνόητον εἶναι ὅτι ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία οὐδεμίαν δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἐπιρροήν. Αἱ ὑλικαὶ φροντίδες καὶ ἀπολαύσεις, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐκυριεύθησαν, καταπνίγουσι τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ λόγου, καὶ ὁ θεὸς λόγος ἀποβαίνει ἄχρηστος εἰς αὐτούς.

Ὑπάρχουσιν ἐν τέλει ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀκούουσι τὸν θεῖον λόγον καὶ καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ κατέχουσι αὐτόν καὶ φέρουσι καρποὺς πολλοὺς καὶ ἀναδεικνύονται ἀληθεῖς χριστιανοί· οἱ τοιοῦτοι δὲν κυριεύονται ὑπὸ τῶν παθῶν, δὲν παραδίδονται εἰς τὰς ὑλικὰς φροντίδας καὶ ἀπολαύσεις, ὑπομένουσι γενναίως τὰς δοκιμασίας καὶ τὰς θλίψεις τοῦ βίου, καὶ ὁ θεὸς λόγος κυριεύει τὰς καρδίας των καὶ ὁδηγεῖ αὐτὰς εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Ζῇ ὁ Χριστὸς ἐν αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἐν τῷ Χριστῷ. Ἄν ἦτο δυνατόν νὰ διεισδύσωμεν πανταχοῦ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, νὰ εἰσελθώμεν εἰς τὰς καλύβας τῶν πτωχῶν καὶ τὰ μέγαρα τῶν πλουσίων, εἰς τὰς πενιχρὰς οἰκίας ἀφῶν πολιτῶν καὶ εἰς τὰ πολυτελῆ ἀνάκτορα τῶν βασιλέων, ὅσους καὶ ὁποίας χριστιανικὰς θὰ ἀνεκαλύπτομεν· θὰ ἐκλινόμεν τὸ γόνυ ἐν εὐλαθείᾳ καὶ θὰ ἐνεφωνοῦμεν ἀπὸ μέσης καρδίας. Ἀληθῶς Σωτὴρ ἡμῶν ἔγενεν ὁ Χριστός· ἀληθῶς ὁ λόγος αὐτοῦ εἶναι δύναμις Θεοῦ, ἀνυψοῖ, ἐξευγενίζει καὶ ἀγιάζει ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούουσιν αὐτόν.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΚΠΑΤΡΙΖΟΜΕΝΟΙ

Ἐλέγμεν ὅτι τὸ σχολεῖον ὀφείλει πάσῃ δυνάμει ν' ἀγωνίζεται ἀκαταπαύστως, ὅπως συνάπτῃ τὸ μικρὸν ἡμῶν παρὸν πρὸς τὸ μέγα καὶ ἐνδοξον παρελθὸν καὶ οὕτω διδάσκῃ τὰς νέας ἐκάστοτε γενεὰς οὐ μόνον νὰ φεύγῃ τὰς πράξεις ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι τὸ ἔθνος ἡμῶν ὁμολογουμένως καὶ ἀποδεδειγμένως ἐβλάψαν κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, νὰ ἐπιδιώκῃσι δὲ ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι κατέστησαν αὐτὸ μέγα καὶ ἄμα ἔωσαν μέχρι σήμερον, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐμβάλλῃ εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν τὴν ἐθνικὴν ἐκείνην ὑπερφανίαν, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἔχῃ πᾶς ἀληθὴς Ἕλλην διὰ τὴν ἱστορίαν του, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν του, διὰ τὴν γλῶσσάν του, διὰ τὸν ἐθνισμόν του.

Ἀλλὰ πλὴν τοῦ σχολείου ὑπάρχει εἰς τὸ ἔθνος καὶ ἄλλη δύναμις, μάλιστα πολὺ τοῦ σχολείου ἰσχυροτέρα, ἡ ὁποία ὁμοίως ὀφείλει ν' ἀναλάβῃ μετὰ καρτερίας καὶ ἀποφασιστικότητος τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ ἐκπατρισμοῦ καὶ τῆς ἐκ τοῦτου προερχομένης ἐρηνώσεως τῆς Ἑλλάδος, ἐννοῶ τὴν Ἐκκλησίαν. Διότι δὲν εἶναι βεβαίως ἄγνωστον εἰς αὐτήν, ὅτι οἱ νέοι οἱ ἀποδημῶντες εἰς τὰς ἀλλοθρήσκους χώρας ἐκείνας, εἰς τὰς ὁποίας ὁ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶν τοσοῦτον λυσσώδως διεξάγεται, καὶ εἰς τὰς ὁποίας οὔτε θρησκευτικαὶ οὔτε ἱστορικαὶ παραδόσεις σημαίνουσιν τι, ἀλλὰ μέγιστος Θεὸς θεωρεῖται καὶ τιμᾶται τὸ δολλάριον, οἱ νέοι, λέγω, οἱ ἀποδημῶντες ἐκείσε, ἐπεὶ δὲ ἀπέρχονται θρησκευτικῶς καὶ ἱστορικῶς ἀδίδακτοι καὶ ἀκατάρτιστοι, ταχέως περιπίπτουν εἰς θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν, ἡ ὁποία εἶναι πάντοτε ὁ πρόδρομος τῆς πλήρους ἀσεθείας.

Ὁμοίως δὲν εἶναι ἄγνωστον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν ἐκπατριζομένων, καὶ ἀκριβῶς ὅσοι κατῴρθωσαν νὰ εὐδοκίμησιν, ἔρχονται εἰς ἐπιγαμίαν μετὰ γυναικῶν ἄλλου δόγματος, καὶ ὅτι ἐκ τῶν γάμων τούτων πᾶν ἄλλο ἢ εὐσεβεῖς ὀρθόδοξοι παῖδες γεννῶνται. Ὅτε πρὸ ἐτῶν διέμενον ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐγνώρισαν Ἕλληνα τινα ἐκ Μκεδο-νίας, ὅστις εἶχε νυμφεuth Γερμανίδα καὶ τεκνοποιήσει μετ' αὐτῆς. Ὡς περὶ ἦτο ἀνθρώπος εὐσεβής, ἐδάπτειζε τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν τῷ ἡμετέρῳ δόγματι καὶ ἐφρόντιζε νὰ ἐκτελῶσι τὰ θρησκευτικὰ τῶν καθήκοντα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ. Ἀλλὰ ταῦτα αὐξηθέντα ἐγίνωσκον τὴν γλῶσσαν καὶ τὰς ἱστορικὰς παραδόσεις τῆς μητρὸς των πολὺ κάλλιον ἢ τὰς τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὥστε ἤρχοντο μὲν κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ γέροντος εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐποίουν, ὅπως ἐκεῖνος ἤξιον, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ μόνον διότι τὸ ἤθελεν ἐκεῖνος. Κατόπιν ὑπὸνδρυσεν τὴν πρώτην του θυγατέρα μετὰ τινος Γερμανοῦ καὶ ἀπήτησεν, ἵνα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος τελεσθῇ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου, καὶ ἐγενε-ν οὕτως. Ἀλλὰ μετὰ τινα χρόνον ὁ γέρων ἀπέθανε, καὶ ἐπεὶ δὲ κατέλιπε καὶ ἄλλας κόρας καὶ ἱκανὴν περιουσίαν, οἱ ἀδελφοὶ τοῦ γαμβροῦ του ἔλαβον αὐτάς τὴν μίαν κατόπιν τῆς ἄλλης εἰς γάμον, διότι ἡ ἐκκλησία τῶν διμαρτυρομένων ἐπιτρέπει τοῦτο!

Τοὺς κινδύνους τούτους καὶ τὰς φανεράς καὶ μεγάλας ἀπωλείας βλέπουσα ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν καθήκον ἀπαράτητον ἔχει νὰ μὴ διστάσῃ περαιτέρω, ἀλλὰ θοραλέως ν' ἀναλάβῃ τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς Ἑλλάδος. Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς λέγονται καὶ εἶναι ποιμένες λογικῶν προβάτων, καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς πίστεως ἡμῶν, ὁ ὁποῖος ἔθηκε τὴν ζωὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων του, χρεωστοῦν νὰ ἐνθυμηθοῦν τὴν ἱστορίαν των, ν' ἀναλάβουν ὅπως οἱ προκατοχοὶ καὶ πατέρες αὐτῶν τὸν καλὸν ἀγῶνα, καὶ νὰ μὴ βλέπουν ἀδιάφοροι καὶ ἀτάραχοι τὸ ποίμνιον αὐτῶν νὰ σπαράσσεται ὑπὸ παντοίων λύκων καὶ φθειρήται καὶ ὀλιγοστεύῃ. Ὁφείλουν νὰ θεωρήσουν τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν ἐν κινδύνῳ, ὅπως ἀληθῶς εἶναι, καὶ ἐν ἐκστρατείᾳ, νὰ σπεύσουν δὲ νὰ διανοίξουν τοὺς πνευματικούς ὀφθαλμοὺς τῶν λογικῶν προβάτων, τῶν ὁποίων τὴν φυλακὴν ἐνεπίστευεν εἰς αὐτοὺς ὁ Θεός, καὶ θὰ ἀπαιτήσῃ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως νὰ δώσωσι λόγον διὰ τὴν ἀμέλειαν ταύτην. Χρεωστοῦν ἄρα νὰ δείξωσιν εἰς αὐτὰ τοὺς μυρίους κινδύνους, τοὺς ὁποίους διατρέχουν ἐκπατριζόμενα, νὰ τὰ διδάξουν ὅτι αὐτὰ εἶναι σήμερον οἱ στυλοὶ καὶ προστάται τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ἐπομένως ἔχουν καθήκον ἱερὸν νὰ ἐμμένουν πιστὰ ἐν τῇ πατρίδι καὶ τῇ θρησκείᾳ τῶν πατέρων των, ἀγωνιζόμενα μέχρι ἐσχάτων ὑπὲρ τῶν τιμιωτάτων τοῖς ἀνθρώποις.

Ὅταν τὸ ἔργον αὐτῶν τοῦτο θεωρήσουν τοιοῦτοτρόπως, θὰ παύσουν καὶ αἱ διχόνοια, αἱ καταχρήσεις, αἱ αἰρέσεις καὶ τὰ ἄλλα ὅσα σήμερον ἀσχηματίζουν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ· διότι, καὶ τοῦτο πρέπει νὰ ἐννοηθῇ καλῶς, ὁ ὑπὲρ τῶν τιμιωτάτων, τῆς πίστεως καὶ πατρίδος, ἀγῶν μετὰ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ἔχει καὶ τοῦτο, ὅτι αἶρει τὰς ἀντιθέσεις καὶ διαφορὰς καὶ ἀδελαιοποιεῖ πάντας καὶ ἕκαστος βοηθεῖ πάσῃ δυνάμει τὸν ἄλλον, δὲν βλέπει εἰς αὐτὸν ἄλλο τι εἰ μὴ τὸν ἀδελφόν, τὸν συναγωνιστήν. Συνέβη μοι ἡμέραν τινα καθ' ἣν ὦραν ἡ μάχη ἦτο ἐν τῇ ἀκμῇ αὐτῆς, νὰ πάθῃ τὸ ὄπλον μου φθοράν τινα, ὅτε ἄλλος τις ἐκεῖ πλησίον ἐυρισκόμενος ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ σάκκου του καὶ ἔρριψε πρὸς ἐμὲ μικρὸν τι ἐργαλεῖον, ἵνα προγείρω ἐκεῖ ἐπισκευάσω αὐτό. Τὸν ἀνθρώπον ἐκεῖνον ἐγνώριζον καλῶς πρότερον, πᾶν ἄλλο ἦτο ἢ πρότυπον δικαιοσύνης· ἐν ἄλλοις καιροῖς οὐδὲν θάλαμβανον παρ' αὐτοῦ, τότε δ' ὅμως ἐδέχθη μετ' εὐγνωμοσύνης τὸ ἐργαλεῖον. Μετὰ ἡμίσειαν περίπου ὥραν ὁ ἀτυχὴς ἐκτυπήθη

ὑπὸ ἐχθρικῆς σφίρας εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἐτελεύτησεν, καὶ τότε μετὰ δύο συναγωνιστῶν ἐσηλώσαμεν τὸν νεκρὸν ἐβόλομεν εἰς τινα ἐγγὺς λάκκον καὶ μὲ θάμνους λίθους καὶ ὀλίγον χώμα ἐκρύψαμεν αὐτόν, ἐγὼ δὲ εἶπον συγκεκινημένος τὴν Κυριακὴν Προσευχὴν.

Λοιπὸν ὅπως τότε ὁ πόλεμος ἐξήλειψε τὰς διαφορὰς, ὅπως ἡμεῖς πάντες ἡμεθα ἀδελφοὶ καὶ ὁ εἰς ἐβοήθει τὸν ἄλλον κατὰ τὸ δυνατόν καὶ καθ' ὅσον αἱ περιστάσεις ἀπή-τουν, οὕτως ὀφείλουν καὶ οἱ στρατιῶται τῆς στρατευομένης καὶ κινδυνεύουσας Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ν' ἀναλάβουν τὸν ἀγῶνα μετὰ θεοῦ ζήλου καὶ ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ ἀδελφότητος. Ὁ Θουκυδίδης διηγείται ὅτι εἰς τὴν μάχην, ἡ ὁποία τῷ 425 π. Χ. ἐγενε-ν εἰς τὴν Πύλον, ἕκαστος Σπαρτιάτης ἐνόμιζεν ὅτι ἐκεῖ κινδυνεύει νὰ χαθῇ ἡ μάχη ὅπου αὐτὸς δὲν παρευρίσκειτο καὶ δὲν ἐβοήθει· οὕτω καὶ οἱ ἡμέτεροι ἄς φαντασθῶσιν ὅτι ἐκεῖνη ἡ ἐργασία τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κινδυνεύει νὰ μὴ γίνῃ, εἰς τὴν ὁποίαν αὐ-τὸς ὁ ἴδιος δὲν συνδράμῃ. Ἄν τινες τῶν ἱερέων, τῶν ἀληθῶν τούτων τοῦ λαοῦ πνευματικῶν ποιμένων δὲν δύνανται διὰ λόγους ὁποιοῦσδήποτε νὰ ἐπιχειρήσουν τὸ ἔργον τῆς ἀναγεννήσεως τῆς πίστεως καὶ τῆς σωτηρίας τῆς Ἑλλάδος, ἄς κληθῶσι καὶ ἄς ἔλθωσιν ἄλλοθεν ἄλλοι ἐπίκουροι. Ἀλλοτε εἰς χρόνους σκότους καὶ ἀμυχῆς τὸ ἔθνος ἡμῶν παρ-ῆγεν ἄνδρας θεοπνεύστους, οἱ ὁποῖοι, ὅπως ὁ Νίκων ὁ Με-τανοεῖτε, ἐγκατέλειπον πάντα τὰ ἐγκόσμια καὶ αὐτόκλη-τοι ἀνελάμβανον νὰ κηρύττουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπ-αναφέρουν τὰ ἀπολωλότα πρόβατα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀλη-θείας. Τώρα ἔχομεν θεολογικὴν Σχολὴν ἐν τῷ Πανεπιστη-μίῳ, ἔχομεν Ἐκκλησιαστικὴν Σχολὴν πλουσίαν, ἔχομεν ἱε-ροκλήρικας, ἱεραρχίας καὶ Μονὰς τοσαύτας, ἔχομεν μυριάδας ὄλας ἀνδρῶν οἱ ὁποῖοι φέρουσι τὸ ἱερὸν ἔνδυμα καὶ ἔχουσιν ἀναλάβει ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τὸ ἔργον τοῦ νὰ φροντίζωσι περὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ὀρθοδόξου διδασκαλίας καὶ δὲν θὰ εὐρεθῶσι τινες τούτων ἐμπλοεῖ θεοῦ ζήλου πρὸς τὸ ἔργον;

Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ

Ἐκφράσαντες τὸν ὀφειλόμενον ἔπαινον εἰς τοὺς καλλιεργητὰς τῆς εὐγενούς ιδέας τῆς Κυριακῆς ἀργίας, μίαν μόνον διευτυπώσαμεν ἐπιφύλαξιν· Ἀντικατεστήσαμεν τὴν λέξιν ἀργία διὰ τῆς λέξεως ἐργασία, ὅπως οὕτω συννηθῶμεν νὰ προσθέσωμεν καὶ ἡμεῖς μικρὰν ψηφίδα εἰς τὸ ἱερὸν ἔργον, συμμετέχοντες τῆς ὑπὲρ τούτου προπαρασκευῆς.

Πολλὰ εἰσι τὰ μέσα τῆς διδασκαλίας, τῆς ψυχαγωγίας καὶ τῆς ἀναπαύσεως, αἵτινα θὰ τεθῶσιν εἰς γενικωτέραν χρῆσιν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν τὸ κοινόν, ἀφίον τὰς συνήθεις τοῦ ἀ-σχολίας, θ' ἀποδεχθῇ ἀπ' ἀκροῦ εἰς ἄκρον—μὲ τὰς ἐπιβαλ-λομένας ἐννοεῖται ὑπὸ τοῦ συγχρόνου βίου ἐξαιρέσεις—τὴν Κυριακὴν ἀργίαν. Ἀλλὰ μόνον τὰ προσφορώτερα πρὸς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν διὰ τῆς Κυριακῆς ταύτης ἀναπαύσεως, δέον νὰ ἐκλεχθῶσι, μελετηθῶσι καὶ παρασκευασθῶσι, διότι πρόκειται κυρίως νὰ ἀποδοθῇ ἡ Κυριακὴ τῷ Θεῷ οὐχὶ δὲ τῷ Βάκχῳ, πρόκειται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἡμέρα ἀνυψώσεως καὶ ἐξευγενίσεως οὐχὶ δὲ ἐκχυδαισμοῦ καὶ καταπτώσεως.

Ἐὰν λάβωμεν ὡς παράδειγμα τὰς Ἀθήνας, πολλὰ χιλιάδες ἀνθρώπων δύνανται νὰ διέλθωσι τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς δι-δασκόμενοι καὶ τερπόμενοι κατὰ τρόπον συνάδοντα καὶ πρέ-ποντα. Φανταζόμεθα μίαν τοιαύτην Κυριακὴν καὶ δὲν βλέ-πομεν οὐδὲν σοβαρὸν κώλυμα, ὅπως προχρηματωθῇ τὸ πλᾶ-σμα τῆς φαντασίας ἡμῶν.

Αἱ πρὸ τῆς μεσημβρίας ὥραι ἀνήκουσιν αὐτοδικαίως εἰς

τὴν ἐκκλησίαν. Χιλιάδες ἀνθρώπων ἐστεροῦτο τῆς ὑψηλότητος ταύτης τῶν ἀπολαύσεων, τῆς μετὰ τῶν ἀδελφῶν των συμπροσευχῆς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ. Ἱεροκήρυκες, ἀξιοὶ τοῦ ὀνόματος, οὐχὶ ἐκφωνηταὶ φράσεων ἢ ψιττακοὶ ἐταίμων ρητῶν, ἀλλὰ δύναιτο δεξιὸι τῶν Ἑλληνικῶν καρδιῶν, διεισδύουσιν εἰς ταύτας, ὅπως παρὰσχῶσι στηρίγματα εἰς τοὺς κλονιζομένους, βάλσασμον ὑγείας καὶ παρηγορίας εἰς τοὺς ἡθικῶς νοσοῦντας καὶ δυστυχεῖς, ἐνίσχυσιν καὶ δύναμιν καὶ ζῶν εἰς ἅπαντας. Μετὰ τὴν ἐκκλησίαν λαϊκὰ ἀναγνωστήρια ἐκλεκτῶν συγγραμμάτων ἀναμένουσι τοὺς πολλούς, οἵτινες ἐπὶ ἐβδομάδα ὁλόκληρον διψήσαντες σπεύδουσιν ν' ἀρυσθῶσιν ἐκ τῶν ἀδολωτέρων πηγῶν τὰ ἀγνότερα νάματα. Τὸς ὀλίγους, τοὺς καὶ κατὰ τὰς ἄλλας τῆς ἐβδομάδος ἡμέρας καταγινομένους εἰς διαφόρους μελέτας, εἰδικὰ κυριακὰ φύλλα ἀνακουφίζουν, ἀνοίγοντα πρὸ αὐτῶν ὀρίζοντας εὐρυτέρους.

Τερπνότεραι ἀποβαίνουσιν αἱ μεταμεσημβριναὶ ὥραι. Ἐπάνω εἰς τὸν ἱερὸν βράχον τῆς Ἀκροπόλεως, πρὸ πολυαριθμῶν συρρευσάντων ὁμίλων, ἄνδρες γινώσκαι τοῦ ἀρχαίου βίου καὶ μύσται τοῦ αἰωνίου κάλλους, μεταβάλλονται εἰς διδασκάλους τοῦ λαοῦ καὶ ἐκλαϊκεύουσι μετὰ στοργῆς καὶ χάριτος τὴν φωνὴν τῆς ἐπιστήμης. Ὀλίγοι εἶναι οἱ μὴ φιλοδοξοῦντες ν' ἀποβῶσι χορηγοὶ τῶν ὡραίων τούτων συγχρόνων θεωριῶν, εὐγενές δὲ στάδιον συνδέσμου καὶ ἀγάπης ἀνοίγεται μετὰ τῶν πλουσίων ἐν γνώσεσι καὶ τῶν πλουσίων ἐν πόθῳ μαθήσεως. Ἄλλοι ὅμιλοι, ἐκεῖ παρὰ τὰς φυλακὰς τοῦ Σωκράτους, ἀκούουσι μετὰ προσοχῆς τὴν ἐξιστόρησιν τοῦ βίου τοῦ μεγάλου φιλοσόφου καὶ συνειθίζουσι νὰ μὴ ἐκπληττῶνται πρὸ τῆς νομιμοφροσύνης ἐνὸς ἀνθρώπου, ὅστις δὲν ἐδέχθη δραπετεύων νὰ παραβῇ τοὺς νόμους τῆς πατρίδος του. Πρὸ τῆς Πνυκὸς ἄλλοι συγκινοῦνται ἀκούοντες πόσον ὑπῆρξε εὐτυχὴς ἡ λίθος, ἡ ἐγείρασα τὸν Περικλέα καὶ τὸν

Παυλον. Πέραν ἐκεῖ ἐκ τοῦ σκοπευτηρίου οὐχὶ τοῦ παρατὴν Καλλιθέαν ἀφῶνου ἐρημητηρίου, ἀλλ' ἄλλων, νεωστὶ ἰδρυθέντων, οἱ νέοι γυμνάζονται εἰς τὴν σκοποβολήν. Ἀλλαχοῦ ἄλλοι προετοιμάζουσι τὰ σώματά των δυσπρόδητα τείχη τῆς πατρίδος. Ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ μουσεῖῳ ἐπιστημονικαὶ διαλέξεις διαδίδουσι εἰς πᾶσαν τάξιν τὴν αἰσθησιν τοῦ καλοῦ, μικρὸς δὲ κεραμοποιὸς αἰσθάνεται τοὺς πρώτους παλμούς μεγάλου τεχνίτου. Τὸ Χριστιανικὸν Μουσεῖον, τὸ φυσιογραφικὸν τὸ νομισματικόν, ὁ Κεραμεικός, ὁ Κολωνός, αἱ αἰθούσαι τῶν διαφόρων συλλόγων, εἰδικαὶ παραστάσεις ἐκλεκτῶν δραμάτων, γίνονται κέντρα μεγάλων πνευματικῶν ἀπολαύσεων, διότι δὲν ἀπομένει σωματεῖον καὶ ἀρχή, ἥτις νὰ μὴ συντελῇ φιλοτίμως ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ σκοποῦ, διαχεύουσι τὸ περισσεῦον τῶν γνώσεών της ὑπὲρ τῶν ἄλλων.

Βαθύταται συγκινήσεις δονοῦσιν ἰδίως τὰς ψυχὰς τῶν ἐν τῷ Ἐθνολογικῷ μουσεῖῳ συρρεόντων. Φανταζόμεθα τὸν ἀγορητὴν, ὅστις ἀπὸ εἰκόνος εἰς εἰκόνα καὶ ἀπὸ ἀντικείμενου εἰς ἀντικείμενον περιάγων τοὺς ἀκροατάς του ἐπιδουκνύει, ἐκεῖ ἰδίᾳ, ζῶσαν, σπαργῶσαν, τὴν μεγάλην ἱστορίαν καὶ μεταβάλλει αὐτοὺς ἀπὸ ἀδιαφόρους, μεμψιμοίρους, ἀπογοητευμένους, ψυχρούς, εἰς ἥρωας, τίς οἶδε, νέων ἴσως ἐθνικῶν μεγαλουργημάτων...

Προχείρως ἐσημειώσαμεν τινὰ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς ιδεώδους δι' ἡμᾶς Κυριακῆς. Οὐδὲ ταῦτα εἶναι τὰ μόνα, οὐδὲ μόνη ἡ πρωτεύουσα ἔχει τὸ προνόμιον αὐτῶν.

Διὰ βαθμιαίας ἀναλύσεως, ἣν θὰ ἐπιχειρήσωμεν, ὁ ἀναγνώστης, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκηται, θὰ πεισθῇ, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ φαντασιώδους τινὸς οὐτοπίας, ἀλλ' ὅτι εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἀπόκειται, εἴτε ἰσχυρὸς εἶναι, εἴτε ἀσθενής, νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ταχεῖαν πραγμάτωσιν.

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ Ἀτμοκίνητον τυπογραφεῖον

Τὸ ἡμέτερον τυπογραφεῖον συμπληρωθὲν ἐσχάτως διὰ τελειοτάτων πιεστηρίων εἰδικῶν διὰ τὴν μετ' ἀκριβείας ἐκτέλεσιν ἐπιμελεμένων ἐργασιῶν, πλουτισθὲν δὲ συγχρόνως δι' ἀναλόγων καλλιτεχνικῶν στοιχείων, δύναται ν' ἀνταποκριθῇ τελείως εἰς πᾶσαν ἀπαιτήσιν ὑπὸ ἐποψιν καλαισθησίας καὶ ἀκριβείας.

Τμήμα ἐπισκεπτηρίων

Ἐκτυποῦνται ἐπισκεπτήρια ἐπὶ γνησίου ἀγγλικῷ χάρτῳ μὴ λείου (bristol-mat) διὰ νέων καλλιτεχνικῶν στοιχείων, τέλεια ὑπὸ ἐποψιν χάρτου καὶ χαρακτήρων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Πλατεῖα Κάνιγγος. ἐν Ἀθήναις
ΕΤΟΣ ΕΝΝΑΤΟΝ

Ἐμπορικὴ Σχολὴ

Γεωργικὴ Σχολὴ

Μεταλλευτικὴ Σχολὴ

Βιομηχανικὴ Σχολὴ

Προπαιδευτικὸν Σχολεῖον

Οἰκοτροφεῖον Γαλλικόν

Ἑσπερινὰ μαθήματα

Δελτίον τῶν προόδων τῆς Βιομηχανίας καὶ τοῦ Ἐμπορίου.

Προγράμματα ἀποστέλλονται δωρεάν παντὶ τῷ αἰτοῦντι

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ Σ. Π. Α. Π.

Ἰσχύον ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1901

Ἀθῆναι-Καλάβρυτα-Λουτρά-Ὀλύμπια

Πειραιεὺς ἂν.	5.45 π. μ.	11.15 π. μ.
Ἀθῆναι	6.30	12.— μ. μ.
Κόρινθος	10.15	3.12 μ. μ.
Καλάβρυτα ἄφ.	4.20 μ. μ.	—
	3.45	5.20

Πάτραι ἂν	4.00	7.25 π. μ.
Κυλλήνη ἄφ.	7.25	11.30
Πύργος	7.50	11.51
Ὀλύμπια	8.55	12.55
Ὀλυμπία ἂν	6.10 π. μ.	1.45
Πύργος	7.20	2.50
Κυλλήνη	6.40	3.05
Πάτραι ἄφ.	11.15	6.55
ἂν.	11.45	7.45

Καλάβρυτα	10.—	—
Κόρινθος	4.10 μ. μ.	1.25 μ. μ.
Ἀθῆναι ἄφ.	7.20	4.50
Πειραιεὺς	7.57	5.30

Ἀθῆναι-Μεγαλόπολις-Καλάβρυτα-Ναύπλιον

Ἀθῆναι ἂν.	6.30 π. μ.	12.— μεσημ.
Κόρινθος	10.—	4.05 μ. μ.
Ἄργος ἄφ.	12.18 μ. μ.	6.57
Ναύπλιον	2.—	6.35

Τρίπολις ἄφ.	4.40	—
Μεγαλόπολις	6.15	—
Καλάβρυτα ἄφ.	9.05	—
ἂν.	5.— π. μ.	—

Μεγαλόπολις	7.50	—
Τρίπολις	10.37	—
Ναύπλιον	11.40	9.00 π. μ.

Ἄργος	1.27	9.50
Κόρινθος	4.18	1.25 μ. μ.
Ἀθῆναι ἄφ.	7.20	4.50

ΤΥΠΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

Ἡ ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΙΤΥΛΗΝΗΣ

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Πειραιεῖ

Ἐπετελεῖ πᾶσαν τραπεζικὴν καὶ χρηματιστικὴν ἐργασίαν ὑπὸ τοὺς συμφερωτέρους ὅρους. Αἱ πιστωτικαὶ ἐπιστολαὶ τῆς καὶ αἱ τηλεγραφικαὶ πληρωμαὶ τῆς παρέχουσι μεγάλας εὐκολίας τοῖς ἐνδιαφερομένοις.

Τὰ πρὸς ἐνοικίαν χρηματοκιβώτια τῆς εἶναι τὰ ἀσφαλέστερα καὶ εὐθηνότερα. Οἱ πελάται τῆς Τραπεζῆς ἐν Ἀθήναις δύναται νὰ καταθέσωσι παρ' αὐτῇ πρὸς φύλαξιν τὰ χρεώγραφα καὶ τιμαλφὰ των δωρεάν.

Διὰ τὰς χρηματικὰς καταθέσεις πληρώνει 3 ο/ο ἐν ὧσιν καὶ ἀναλόγως διὰ μακροτέρας προθεσμίας, διὰ τὰς εἰς χρυσὸν κατ' ἰδικαίαν συμφωνίαν καὶ διὰ τὰς ταμιευτηριακάς καὶ τὰς τῶν εὐαγῶν ἰδρυμάτων τόκον 4 ο/ο προϊόντα.

Ἡ Τράπεζα Μιτυλήνης ἔχει τὴν ἑδρὰν ἐν Μιτυλήνῃ καὶ καταστήματα ἐν Κωνσταντινουπόλει, Σμύρνῃ, Θεσσαλονίκῃ, Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ.

Ἐχει Γραφεῖα ἐν τῇ Πόλει καὶ Σταυροδρομίῳ Κωνσταντινουπόλεως.